

הדם אותו דם, ההבדל הוא באדם.

מאת: דורון בלדינגר, ערב פסח תשע"ג

האם יתקבל על הדעת, כי מניעים זרים הם אלה שיובילו וישפיעו על פענוח זירת רצח ועל כך שכיווני חקירה ברורים כל כך יזנחו ולא יבדקו כלל וכל זאת רק בכדי להימנע מהאפשרות לגלות בסופו של יום את שהיה ברור כל כך?

בראשית דברי ולצורך הדיון, ברצוני להזכיר את הפיגוע באיתמר, אשר התרחש בליל שבת, 11 במרץ 2011. במהלך הפיגוע חדרו שני מחבלים פלסטינים, בני 18 מהכפר עוורתא שבשומרון, ליישוב איתמר הסמוך, פרצו לבית משפחת פוגל ז"ל ורצחו בזה אחר זה חמישה מבני המשפחה. אח"כ נעלו את הדלת והסתלקו מבלי להשאיר רמזים שעשויים להוביל אליהם. אותו רצח זכור היטב בעיקר בשל היותו יוצא דופן באכזריותו. בפיגוע זה נטבחו חמישה בני משפחה, הורים ושלושה מילדיהם (11, 4 ותינוקת בת שלושה חודשים). רק במזל ניצלו חייהם של שלושה ילדי המשפחה הנוספים, בן 8 ובן שנתיים, שישנו בחדר אחר וניצלו מאחר והמחבלים לא הבחינו בהם, והבת הבכורה (12) שהגיעה לבית רק בשעה מאוחרת יותר וגילתה את הזוועה. זמן קצר לאחר גילוי הפיגוע התפרסו כוחות צה"ל ומשטרת ישראל ביישוב על מנת לוודא שהמחבלים אינם נמצאים במקום ומיד כשגילו הגששים הצבאיים עקבות המובילות אל הכפר הערבי הסמוך, עוורתא, על הכפר הוטל עוצר. כל מערכות הביטחון נרתמו למשימה, שהפכה כמעט לאומית, החוקרים שהתמקדו כבר מההתחלה בדלת הכניסה שהייתה נעולה מבפנים. העבירו טביעות אצבע למעבדת המז"פ, שפענחה אותן ומזירת הפיגוע עברו החוקרים אל נתיב הבריחה, כפר עוורתא, שם בסיוע פעילות השב"כ, צה"ל והמשטרה ניתנה הנחייה לכוחות המז"פ לאסוף דגימות של כל תושבי הכפר. וכך, אחרי הצלבות של מאות דגימות ד.נ.א וטביעות אצבעות מגיע פיצוח הפרשה. למעשה, פענוח הממצאים במעבדה לזיהוי פלילי במשטרה הוא שהוביל ללכידת הרוצחים בתוך פחות מחודש. אין ספק, במקרה זה אכן דובר בפעולה מפוארת וחקירה רצינית שהובילה לתוצאות ודין צדק בזמן קצר.

מכאן, ברצוני לעבור לפרשה אחרת, מחרידה לא פחות, רצח הילדה תאיר ראדה ז"ל, ילדה בת 14 כמעט, אשר ביום 6 בדצמבר 2006 נמצאה גופתה בתא שירותים בבית הספר בו למדה, "נופי גולן" שבקצרין ועליה סימני חתכי סכין ואלימות רבים. גם במקרה זה, דלת תא השירותים הייתה נעולה מבפנים. גם במקרה זה, נאספו ע"י חוקרי המז"פ שלל ממצאים ביולוגיים כגון, 64 טביעות אצבעות, ממצא ד.נ.א. זר, כ- 100 שערות ש-15 מהן ארוכות בידה של תאיר, לפחות שלוש טביעות נעל שונות בדם, על הרצפה ובמסלול הבריחה (אל התא הסמוך). לימים הסתבר כי אחת העקבות אשר מצויה על הרצפה מצויה גם בברור על קצות מכנסייה של תאיר ז"ל. אך במקרה זה, בניגוד לדרך בה נהגו החוקרים בזירת האירוע של משפחת פוגל, ממאמצי החיפוש בזירת הרצח של תאיר, נערכו בכיוונים שונים לגמרי. בניגוד מוחלט לממצאי הזירה שזעקה והעידה דווקא על מעורבות בני נוער בפרשה פנתה המשטרה לאיתור אדם מבוגר כמעורב ברצח וכך נעצרו שלושה חשודים בזה אחר זה, עד אשר השלישי שבהם, רומן זדורוב, נשבר בחקירות, הודה ברצח ואף שיחזר אותו.

פרשת ראדה – זדורוב ידועה היטב ונכתב עליה רבות גם על-ידי וגם ע"י אחרים ואין בכוונתי לדון כאן שוב באותם נושאים שכבר נדונו בעבר. אלא בעניין מהותי אחר, אותו ברצוני להשוות דווקא למקרה שציינתי תחילה, היינו הפיגוע בבית משפחת פוגל.

במאמר זה ברצוני לדון דווקא בסוגיית תהליך מיצוי כיווני החקירה כפי שעולים משני מקרי הרצח ומכאן שאבתי את נושא המאמר כפי שרשמתי "הדם אותו דם, ההבדל הוא באדם".

אין ספק, שלא ניתן לבוא ולהעלות את השאלה, האם דמה של תאיר ראדה ז"ל היה סמוק פחות בעיני החוקרים מדמם של בני משפחת פוגל ז"ל. ברור שלא. אין זה הוגן, אין זה נכון ואין זה ראוי לפקפק ברצונם הכנה של חוקרי המז"פ שהגיעו לזירה, לעשות כל שביכולתם על מנת לאסוף כמה שיותר ממצאים שישפכו אור על זירת האירוע במטרה נעלה להביא לחקר האמת ומיצוי הדין עם הרוצחים, ומכאן הגישה ש"הדם הוא אותו דם". אך עם זאת, עובדה היא שקיים פער אדיר בין גישת הטיפול בזירת משפחת פוגל לזו שננקטה בזירת ראדה. לימים התברר והוכח לא פעם, כי ההודאה והשחזור המופרח של הנאשם (המורשע) זדורוב, מעוררים ספקות רבים בקשר למעורבותו ברצח. כמו כן, עלו שוב ושוב ממצאים רבים, רבים מידי, אשר קושרים דווקא בני נוער כמעורבים בפרשה. אותם בני נוער הידועים בשמותיהם, אשר קשרו את עצמם לזירת האירוע, תוך שהם נתפסים גם בתיאום הודעות, סתירת גרסאות ולרבות ביצירת סיפור כיסוי ואף אליבי שניסו כביכול לייצר לעצמם. אך אותם בני נוער חשודים מעולם לא נחקרו באזהרה וכמו כן לא נלקחו מהם טביעות אצבעות וד.נ.א. להשוואה.

עניין זה חזר ועלה שוב ושוב לאורך השנים, אם בסרט "רק תאיר יודעת" שהפיק שרון גל (ערוץ 10) כבר בשנת 2008, אם בסרט "לתפור חף מפשע" שיצא בסוף שנת 2010 וחלקים גדולים ממנו שודרו במסגרת התוכנית "מבט שני" (ערוץ 1) בשנת 2011 ואם במסגרת עתירה שהוגשה לבג"ץ בעניין פתיחת תיק החקירה של תאיר ראדה, לעניין בדיקת בני נוער חשודים, אשר קשרו עצמם לזירה (בג"ץ 1451/11 אשר נדחה בסופו של יום בטענה "טכנית" כי "בשעה שזדורוב טרם הגיש את ערעורו, לא קמה הזכות לעותר ציבורי"). השאלה הפשוטה היא אחת,

איך זה קרה, שבזירת הרצח של משפחת פוגל, יכלו חוקרי המשטרה לנהוג באחריות ובצדק, להטיל עוצר על כפר שלם ולאסוף את טביעות האצבע והד.נ.א. של כל התושבים להשוואה, כאשר בזירת האירוע של ראדה, שאין היא מתפרסת על שטחים נרחבים מידי כמו של כפר, אלא כל כולה מתמקדת בשטח בית הספר "נופי גולן", איך זה, שלא נאספו טביעות האצבעות ודגימות הד.נ.א. של כל תלמידי בית הספר?

כבר הסכמנו שמבחינת התייחסות לקורבן, אין ספק, "הדם אותו דם", אם כן, ההבדל מצוי איפה באדם. איך יכול להיות שמבני נוער רבים אשר תושאלו בעניין פרשת הרצח של תאיר, נלקחו טביעות אצבע וד.נ.א. להשוואה ובאותה שעה ממש מבני נוער אחרים, אשר חלקם נחקרו אף מספר פעמים בעניין, לא נלקחו הדגימות הביולוגיות להשוואה. ואיך זה קורה שהטענה הזו שעולה מפרשם לפעם בדבר פתיחת תיק החקירה של רצח תאיר לצורך השוואת ממצאים אלו, נהדפת שוב ושוב בטענות שונות ומשונות.

הדין לא מותיר ספק, הדם אותו דם - ההבדל הוא באדם.

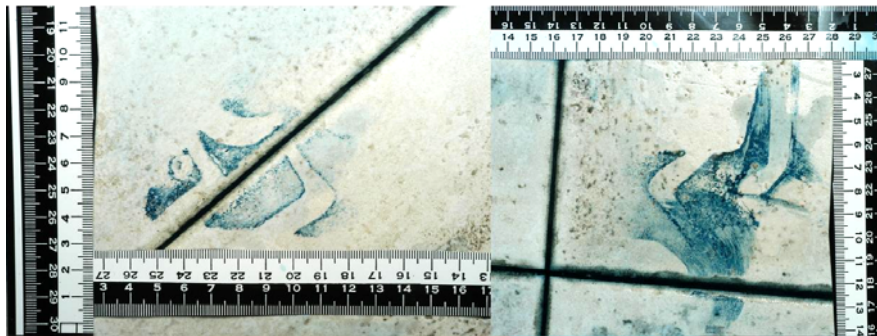
נראה שישנם גורמים שחרטו על דגלם, להמשיך להסתיר, להשתיק, לטייח ולהגן על אותם אילו שקשרו עצמם לרצח. שוב ושוב נעשים מעשים שמעוררים תהיות רבות אשר זועקות וקורעות שערי שמים. לאחרונה התגלה אף מעשה הסתרה נוסף, שאינו מותיר ספק באשר לחובת בדיקת העניין:

במהלך משפטו של זדורוב, הוצגה לשופטים תמונה גדולה של מכנסיה של תאיר המגואלות בדם, אך לימים הסתבר כי על קצה מכנסיה של תאיר מצויה עקבת נעלים זרה (לא של זדורוב), עקבה זו מצויה גם על הרצפה. אז התברר כי הפוסטר שהוצג לשופטים בביהמ"ש, הוצג כשהוא חתוך בקצותיו ועניין זה הועלה בעתירה לבג"ץ. לאחרונה התברר כי הסנגוריה הציבורית, אשר מייצגת את זדורוב בהליך הערעור, הביאה חוות דעת מאת המומחה ויליאם בודז'יאק, איש האף-בי-איי לשעבר, שנחשב לבכיר המומחים בעולם לזיהוי טביעות נעליים וזה קבע כי לא די בכך שלא ניתן לזהות בשום אופן את טביעות נעליו של זדורוב על מכנסיה של הילדה, למעשה לא ניתן לקבוע שכתמי הדם על מכנסיה הם טביעות נעליים כלל. אך העניין המקומם יותר הוא, שבמהלך ביקורו של המומחה האמריקאי בארץ, במטה הארצי בירושלים, כשהוא בוחן באופן פיזי את מכנסיה של תאיר ראדה ואת נעליו של רומן זדורוב, ניתן היה להבחין פתאום בעניין מהותי חדש.

מכנסיה של תאיר, אשר לאורך המשפט הוצגו כשלמות – נגזרו (!) ואותם חלקים בהם מצויה עקבת הנעל הזרה חסרים!

הנה כי כן, מסתבר שיד נעלמה, העלימה ממצא כה חשוב גם מעיניו של המומחה הבינלאומי, ויליאם בודז'יאק. שאם לא כן, היה יכול בודז'יאק לטעון אף הוא, כי לא די בכך שהראיות אינן קושרות את זדורוב לרצח, הרי שישנן ראיות ממשיות המצביעות דווקא על אחרים!

אחת מעקבות הנעלים בזירת הרצח של תאיר ראדה ז"ל נמצאה גם על הרצפה:

אבל אז באה יד נעלמה וגזרה את קצוות המכנס:

דווקא כעת, כאשר אנו ניצבים בערב חג הפסח, ברצוני לשקף את ענייננו הנדון ולהמשיל אותו לרוח החג, כחומר למחשבה. כנגד ארבעה בנים דיברה התורה, אחד חכם, אחד רשע, אחד תם ואחד שאינו יודע לשאול:

הרשע:

הרשע הוא אותם רוצחים שפלים שרצחו את תאיר ז"ל וחזרו לחייהם הרגילים והם חיים בנו ובתוכנו. הרשע הוא גם אותם אלו שסייעו ועודם מסייעים להם להסתתר מאחורי מורשע אחר ולהדחיק את סודם האפל.

התם:

התם הם אותם אלו התמימים שמעדיפים להטמין ראשם בחול ולא לראות את הברור כל כך. אותם אלו שחושבים שרטיבות האדמה הבוצית אשר בקצרין מקורה במי מעין נובע ולא מבינים הם, כי לחות האדמה מקורה דווקא בדמה של תאיר הזועק ממעמקים. אותם אלו שחושבים שהעננה השחורה הרובצת על העיר הראשונה בתחזית, מקורה בנפלאות הטבע ולא מבינים שמקורה דווקא ברוחה של תאיר הכלואה בין שמים וארץ וממתינה לגילוי האמת.

שאינו יודע לשאול:

זה צוות הסגוריה הציבורית (בתיק הנוכחי) שבחר לנוע בדרך הקלה לעבר טענת ה"זיכוי מחמת הספק" ולהתמודד רק עם ראייה יחידה המסייעת להודאה של מי שנשבר בחקירותיו והורשע על סמך הודעה ושחזור מופרחים ולא להתעמת עם ראיות נוספות, ברורות כל כך, שזועקות את זעקת הקורבן דווקא ותומכות בחפות. אותה סגוריה שלאחרונה בחרה לה כקו פעולה, להשתלח בקודמיה באופן גורף ולהשמיץ בין השאר את המומחים, מומחים צדיקים (אותם אלו שאומרים עליהם בסופו של יום כי מלאכתם נעשית בידי אחרים).

איזה הוא החכם:

החכם הוא זה שעושה כל שביכולתו על מנת להביא לגילוי האמת בעודו מאמין ומקווה שאותו בית המשפט, אשר כבר הבין כי לא כל מארג הראיות הונח בפניו בעבר ונראה כי גם לא בהווה, יחליט להפנות דווקא את אוזנו הקשבת, לחקור ולהבין את הברור כל כך ולהביא בכך למשפט צדק למען כל ישראל. ואמרו, אמנו.

כמו שנאמר כבר בפתח דברי ולאור השוואת שני המקרים. מחד, רצח משפחת פוגל ופעולת משטרה מפוארת ומאידך תיק ראדה בו לא הושלמו פעולות החקירה המתבקשות כל כך, לא סביר לטעון שהדם הוא לא אותו דם, אך לצערי הראיות מדברות בעד עצמן ומוכיחות מעל לכל צל של ספק, כי ההבדל המהותי מצוי באדם. האדם האנונימי שקל כל כך להרשיע בפלילים על מנת לחפות על בני האדם אחרים שעברו את העבירה והסתלקו מהדין, והם עודם חיים בנינו, אך מקורם בכפר אחר. לא אותו הכפר עוורתא, ממנו יצאו רוצחיה של משפחת פוגל, אלא כפר, שאף אחד לא באמת רוצה לחפור באדמתו רווית הדם, על מנת לא לגלות את מה שמפחיד את כולנו כל כך.

בנקודה זו אבחר לסיים באמרתו של כב' השופט ברק הדנה באמון הציבור: **"חברה נאורה מוכנה לשקול מחדש החלטותיה שמא שגתה, ושפיטה נאורה מוכנה לבדוק עצמה, שמא נפלה טעות בהרשעת אדם. אין לך דבר הפוגע יותר באמון הציבור בשפיטה מאשר התחושה כי השפיטה סגרה עצמה ונעלה הדלת מפני כל אפשרות לתקן הרשעה שלא כדין. אכן, כוחה של שפיטה ואיתנותה באים לידי ביטוי בפתיחות לבה ובנכונותה לבדוק עצמה ולהודות בטעותה"** (הש' אהרן ברק, מ"ח 6148/95 עזריה נ' מדינת ישראל (1997))

ועוד אזכיר גם את משנתו של כב' השופט זמורה באומרו:

"אמת ויציב - אמת עדיף" (הש' משה זמורה, ע"א 376/46 רזנבאום נ' רזנבאום (1946))

אמת יש רק אחת והיא **תאיר** לי את דרכי.

פורסם כתגובה להתנהלות השידור בערוץ 10 השבוע, ראה קישור לתוכנית: <http://youtu.be/JO4za2MGdFs> בערוץ יוטיוב dorontv